

A 4 alkalmas „**Szigorlati előkészítő szeminárium**” kurzust Karsai Gábor tartja online formában keddi napokon 18:00 órai kezdettel, az alábbi időpontokban: **február 24., március 24., április 21. és május 12.** A kurzus valamennyi BA tagozat (nappali, esti, levelező és távoktatás) hallgatója számára nyitott, elsősorban III. évfolyamos hallgatók számára ajánlott.

A kurzus célja, hogy támogassa a szóbeli záróvizsgára történő minél alaposabb felkészülést a végzős hallgatók számára az alábbi tételsor tematikája szerint. A záróvizsgáról további információk itt találhatóak: <https://www.tkbf.hu/hallgatoknak/tanulmanyok/vegzes/zarovizsga/>

A szóbeli záróvizsga tételei és a tételsorhoz kapcsolódó irodalomjegyzék [ITT](#) érhető el.

BUDDHISTA SZIGORLATI TÉTELEK
A TAN KAPUJA BUDDHISTA FŐISKOLA
(2023. januártól érvényes)

(A) A BUDDHIZMUS TÖRTÉNETE, ISKOLÁI ÉS ALAPGYAKORLATAI

1. A Buddha és kora. A Buddha élete, tanítványai és kortársai; a Szangha megalapítása; a Buddha korának társadalma; nézetek arról, mikoris élt a Buddha; a Buddha néhány fontosabb beszéde [szutta].
2. A hínájána buddhizmus iskolái. A „hínájána” kifejezés jelentése és eredete; a buddhista zsinatok története; a théraváda, szarvásztiváda, szautrántika, pudgalaváda és egyéb hínájána iskolák; a páli és szanszkritnyelvű kánonok; néhány posztkanonikus mű.
3. A mahájána buddhizmus iskolái. A „mahájána” kifejezés jelentése és eredete; a mahájána kialakulásának története; a legfontosabb mahájána szútrák; a mahájána főbb iskolái – Virágfüzér, T’ien T’ai, Tiszta Föld, cs’an/zen irányzatok; filozófiai iskolák: madhjamaka, jógácsára, tathágatagarbha,– és azok főbb képviselői.
4. A vadzsrajána buddhizmus iskolái. A „tantrájána” és „vadzsrajána” kifejezések jelentése; a vadzsrajána buddhizmus eredete; mahásziddhák, a legfontosabb tantrikus szövegek; a kínai, japán és tibeti vadzsrajána iskolák – pl. csen-jen, shin-gon, nyingmapa, szakjapa, kagyüpa, gelugpa – és azok főbb képviselői.

5. A buddhista meditációk. A meditáció két alaptípusa: szamatha/samatha és vipasszaná/vipasjaná; szatipatthána, szamádhi, dzshána/dhjána, bhávaná; a théraváda gyakorlatai; a mahájána meditációk; a vadzsrajána módszerei.

6. Buddhista szertartások és rítusok. Menedékvétel; szerzetessé avatás; upószatha ünnepnapok; a vészák jelentősége; a paritták, púdzsák: mantrák, dháranák, szádhanák: mandalák, mudrák, szertartások eszközei.

(B) A BUDDHIZMUS ALAPJAI: SZÍLA, ÖSVÉNYEK SZINTJEI ÉS A BUDDHISTA FILOZÓFIÁK

1. A buddhizmus etikája. Az erkölcs helye és szerepe a buddhista gyakorlatban; az öt/nyolc/tíz erkölcsi alapelv; az erkölcs és a fegyelmi szabályok; a fegyelmi vétségek fajtái a Vinaja szerint.

2. Ösvények és szintek. (a hallgató által választható):

- théraváda: szíla, szamádhi, pannyá, hit és tudás; tudás [nyána] és bölcsesség [pannyá]; a megvilágosodottak típusai: arija puggala – a négy nemes ember, az arahat, a paccsékabuddha és a szammászambuddha.

- mahájána: bódhiszattva – a 3 bódhicsitta ösvénye: szándék-bódhicsitta, a négy mérhetetlen; bódhicsitta a cselekvésben: a páramiták ösvénye, upája (karuná) és pradnyá, hit és tudás, erény és tudásfelhalmozás; végső bódhicsitta: két üresség; a megvalósítás szintjei: a bhúmik; a két nirvána; a Tiszta Földek, a Három Test.

- tantrajána/vadzsrajána: eredmény-ösvény, a beavatás; a felépítés és beteljesedés jógái, a tantrák négy szintje: krijá, csarjá, jóga és anuttara tantrák; az „atya” és az „anya” tantrák, mahámudrá.

3. A Buddha Tana. A négy nemes igazság és a nemes nyolcrétű ösvény; az öt halmaz, a dhátuk és ájatanák; a függő keletkezés; a karma; a létforgatag, valóság három ismertető jegye és a nirvána stb.

4. A hínajána abhidhamma-tana. Mi az „abhidhamma”; a valóság plurális felfogása: a dhammák; a dhammák osztályozásának szempontjai (rúpa, csitta, csétasziká, nibbána); szvabháva és laksana; a két igazság: látszat és valóság; szarvászativáda: a dharmák aktualitása és potencialitása; szautrántika: a pillanatnyiség tana.

5. A mahájána valóság szemlélete. A két igazság tana: az üresség és a tudat; látszat és valóság: dharma és dharmatá, lókadhātu és dharmadhātu, rúpakája és dharmakája; szamszára és nirvána; a „kettős igazságok”, a különböző mahájána iskolák szerint.

6. A jógácsára és madhjamaka filozófiája. A jógácsára filozófiája: Vaszubandhu; a jógácsára, csittamátra, vidnyaptimátra és vidnyánaváda jelentései; a triszvabháva és trilaksana; a kettős igazság; az álajavidnyána és a nyolcféle tudat; a megvilágosodás útja. A madhjamaka filozófiája: Nágárdzsuna; a középút jelentései; a függő keletkezés, a lét és nemlét, valamint az üresség fogalmai; pudgala-nairátmja és dharma-nairátmja; csatuskóti; prapanycsa, vikalpa, pradnyapti; szvabháva és szvalaksana; a „kettős igazság”; prászangika és szvátantrika.